

Theorie: Kaartlezen

Geografische vierslag

De geografische vierslag is een leer methode om kinderen beter naar het vak aardrijkskunde te laten kijken. De les krijgt door deze methode in de lessen te verwerken meer inhoud.

Door deze methode leren de kinderen op een andere manier te kijken naar aardrijkskundige onderwerpen.

Ze leren verbanden trekken en hun mening vormen, de mening van andere kinderen leren ze begrijpen.

Deze methode bestaat uit 4 verschillende fases:

- Ontmoeten/ waarnemen
- Verklaren
- Herkennen/ toepassen
- Waarderen

De geografische zienswijze met de geografische vragen		
Geografische vragen	Geografische zienswijze (of -vierslag)	Geografische vaardigheden
Wat zie je? Wat neem je waar? Waar zie je dat? Hoe ziet het eruit? Welke kenmerken ontdek je?	1 Waarnemen en beschrijven	Inventariseren
Waarom is het daar? Waarom ziet het er daar zo uit? Wat wordt hierdoor beïnvloed?	2 Verklaren	
Waar heb je dat eerder gezien? Zie je dat ook wel eens ergens anders? Hoe ziet het er daaruit?	3 Herkennen en toepassen	Interpreteren
Wat vind ik daarvan? Wat betekent dat voor mij? Wat betekent dat voor die mensen? Kan het ook anders? Denk ik er nu nog zo over?	4 Waarderen	

Hoe zie je de geografische vierslag terug?

In de derde les van het KIGO project is er een buitenactiviteit. De kinderen gaan in groepjes naar drie verschillende locaties. Om de kinderen voor te bereiden laten wij in les 2 een plattegrond zien van de verschillende locaties met een bijbehorende legenda.

In de lessen zie je vooral waarnemen, beschrijven en herkennen, toepassen terug.

Waarnemen en beschrijven

Het onderdeel waarnemen en beschrijven komt in de tweede les terug. De kinderen zien drie plattegronden van de drie verschillende locaties. De kinderen nemen waar wat ze zien. Ze zullen dingen herkennen, omdat het op lokale schaalniveau is.

De kinderen kunnen op de volgende vragen antwoord geven, als zij terug zijn van de buitenactiviteit.

- Welke locatie ben je geweest?
- Wat heb je allemaal gezien / Welke dieren heb je gezien?
- Hoe kunnen de dieren overleven? Welke slaapplekken (huizen van dieren) heb je gezien?
- Wat voor voedsel ben je tegengekomen? Welke dieren eten dit?
- Ben je sporen tegengekomen? Zo ja? Welke dieren horen bij dit spoor.

Verklaren

De vierde les gaan de kinderen met elkaar in gesprek over wat zij gezien hebben. Ze horen dit ook van de kinderen van de andere locaties. De kinderen kunnen nu achter de vragen komen; waarom leven de dieren daar? Waarom ziet het er daar zo uit? Waar heb je dat eerder gezien? Etc.

Herkennen en toepassen

Doordat de kinderen met elkaar in gesprek zijn geweest, maken we op het digibord een schema. Om schematisch te weergeven wat de kinderen hebben gezien en dat ze het met elkaar kunnen vergelijken.

Waarderen

De kinderen geven hun mening over wat zij gezien hebben (wat vinden ze ervan?). Wat betekent dit voor de kinderen? Etc.

Schaalniveaus

Als je met kinderen gaat kijken naar kaarten, kun je dit op verschillende niveaus doen.

Schaalniveau	Gebied	Voorbeeld
Lokaal	De straat, de wijk, de stad, de gemeente	De wijk Woolde, de stad Hengelo
Regionaal	De regio, de provincie, het landsdeel	De regio Twente, de provincie Overijssel, het oosten van Nederland
Nationaal	Het land	Nederland
Continentaal	Meer dan één land, het werelddeel	Europa
Mondiaal	Meer dan één werelddeel, de wereld	De wereld

Wij hebben gekozen om het lokaal te doen, omdat wij ook lokaal gaan werken.

Aanvankelijk kaartlezen

In groep 3,4 en 5 beginnen de meeste kinderen met aanvankelijk kaartlezen. Bij aanvankelijk kaartlezen leren kinderen de vaardigheden die nodig zijn om informatie van een plattegrond of kaart

af te lezen. Ze moeten kaartbesef krijgen.

Wij geven de kinderen van groep 4 en 5 een plattegrond. Op de plattegrond staat waar de kinderen heen gaan.

In groep 4: eerst laten we de kaart zien, we gaan de legenda bespreken en daarnaast nemen ze de plattegrond mee naar de buitenactiviteit om in groepjes de weg te zoeken.

In groep 5: eerst laten we de kaart zien, de kinderen gaan zelf de legenda erbij maken en daarnaast nemen ze de plattegrond mee naar de buitenactiviteit om in groepjes de weg te zoeken.

Kaartvaardigheden aanvankelijk kaartlezen

- Plaatsbepaling
- Generalisaties
- Richtingen
- Schaalbegrip
- Legendabegrip
- Plattegrondsbesef

In onze lessen komen de volgende kaartvaardigheden terug:

- *Plaatsbepaling: Waar sta ik? En waar moet ik heen om op de juiste locatie te komen?*
- *Richtingen: Moet ik naar links? Moet ik naar rechts?*
- *Legendabegrip: Wat is een legenda? Wat staat er in een legenda?*
- *Plattegrondsbesef: Welk gebied staat er op het plattegrond? Wat herken ik?*